

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9CoCsp/50/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520205819
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7520205819.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Aleny Mikovej, v právnom spore žalobkyne: A. O., V., S. XX, R. S. - R., K.. XX.X.XXXX, zást. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, za ktorého ako konateľ koná advokát JUDr. Peter Rybár, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zást. advokátka JUDr. Katarína Hegedúšová, Bratislava, Majerníkova 3/A, o 365,50 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č. k. 13Csp/782/2020 - 72 z 12. marca 2021

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v rozsahu prisúdenia istiny 365,50 € a vo zvyšku rozsudok m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

Žalobkyni proti žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 81,60 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie ako súd prvej inštancie (ďalej aj len ako „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví v celom rozsahu vyhovel žalobe o primerané finančné zadosťučinenie podľa §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vychádzal zo zistenia, že rozsudkom konajúceho súdu č. k. 7C/110/2016 - 50 zo 4.5.2017, ktorý právoplatnosť v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu sp. zn. 5Co/408/2017 z 10.4.2018 nadobudol dňom 11.5.2018, bolo rozhodnuté o povinnosti žalovaného ako dodávateľa žalobkyni ako spotrebiteľovi vydať bezdôvodné obohatenie v rozsahu 1 827,50 € spolu s úrokmi z omeškania 5 % p. a. od 10.9.2020 do zaplatenia, t. j. žalobkyňa pri ochrane svojich spotrebiteľských práv bola plne úspešná. Vec právne posúdil podľa §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a pretože zistil porušenie práv spotrebiteľa ustanovených predpismi na ochranu spotrebiteľa, primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi priznal bez potreby posudzovať, či toto porušenie bolo čo i len spôsobilé spotrebiteľovi privodiť ujmu, vzhľadom na to, že to zákon nevyžaduje. Pri svojom rozhodovaní zohľadnil, že v konaní sp. zn. 7C/110/2016 boli konštatované okolnosti spôsobilé negatívne zasiahnuť majetkovú sféru žalobkyne ako spotrebiteľa a potenciálne ohroziť jej sociálny a rodinný život, pričom žalobkyňa ako slabšia zmluvná strana vo vzťahu k žalovanému na ochranu svojich spotrebiteľských práv musela iniciovať súdne konanie, v ktorom bola vystavená neistému výsledku sporu a možnosti prípadnej ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane v prípade neúspechu v spore. Pri ustálení výšky finančného zadosťučinenia súd prihliadol na intenzitu zásahu do spotrebiteľských práv žalobkyne, na trvanie závadného konania dodávateľa, na satisfakčnú, sankčnú a preventívnu funkciu zadosťučinenia, ako aj na skutočnosť, že dodávateľ vo vzťahu k spotrebiteľovi uplatňoval finančné plnenia, na ktoré nemal nárok, čím u žalobkyni vyvolal stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podaním žaloby na súd (19. a 20. odsek odôvodnenia napadnutého rozsudku).

2. Vzhľadom na uvedené za primerané okolností súd v danom prípade považoval finančné zadosťučinenie vo výške 365,50 € predstavujúcej 20 % z celkovej priznanej sumy bezdôvodného obohatenia, a to s prihliadnutím aj na výšku poskytnutého úveru (1 400 €) a ďalšie skutočnosti uvedené v predmetnom konaní a hlavne na to, že poskytnutý úver následne sa považuje za bezpoplatkový a bezúročný. Mal pritom na zreteli jednak to, že ide nielen o kompenzáciu, ale aj o satisfakciu poskytnutú žalobkyni ako spotrebiteľovi, ktorý proti dodávateľovi, ktorý porušil jej spotrebiteľské práva, a ktorá preto sa musela obrátiť na súd, ako aj to, že súdom priznávané zadosťučinenie má tiež odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov s cieľom dosiahnuť, aby v iných úverových prípadoch dodávateľ sa vyhovel prípadnému plateniu takéhoto primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi tým, že bude podnikáť v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR (21. odsek odôvodnenia napadnutého rozsudku).

3. Hoci súd citoval ustanovenie §517 ods. 2 o. z. a §3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., výrok o príslušenstve pohľadávky nijako neodôvodnil a neuviedol, ako tieto zákonné ustanovenia na daný prípad aplikoval. Úroky z omeškania žalobkyni priznal s počiatkom omeškania od 10.9.2020 do zaplatenia.

4. Po tom, čo súd nevidel priestor pre aplikáciu ustanovenia §257 CSP, citujúc ustanovenia §255 a 262 ods. 1 a 2 CSP v konaní plne úspešnej žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu jej trov proti žalovanému.

5. Proti tomuto rozsudku žalovaný podáva odvolanie z dôvodov ustanovených v §365 ods. 1 písm. f) a h) CSP (súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vyzdvihuje potrebu ustanovenie §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vykladať reštriktívne a tiež potrebu zohľadniť nielen úspešnosť spotrebiteľa, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie podľa neho je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách a jeho priznanie prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak, keď nepostačuje len deklarácia porušenia práv spotrebiteľa. Za významné preto považuje, že v danom prípade žalobkyni žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a jeho priznanie bez akéhokoľvek právneho dôvodu by preto spôsobilo hrubú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa. Odvolateľ zastáva názor, že priznanie bezdôvodného obohatenia žalobkyni má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej aj generálnej prevencie a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia považuje za opätovné sankcionovanie dodávateľa, čo voči nemu je neprimerane prísne.

6. Odvolateľ žiada súd, aby pri posudzovaní žalobou uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu žalobkyne a žalovaného a aby pri rozhodovaní vo veci vzal do úvahy aj konanie žalobkyne, ktorá v rámci kontraktáčného postupu sama konala ľahostajne, keď svojím podpisom vyhlásila, že súhlasí s obsahom zmluvy, bola oboznámená so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, nemala k nim žiadne úhrady a zaviazala sa ich dodržiavať. Svojím podpisom na zmluve prehlásila, že si zmluvu prečítala, že ju uzatvorila vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok.

7. Okrem uvedeného odvolateľ namieta aj výšku žalobkyni priznaného zadosťučinenia, že táto nie je nijako relevantne odôvodnená a že určite nie je primeraná. Žalobkyňa nijakým spôsobom nešpecifikovala, aká nemajetková ujma odôvodňujúca priznanie žalovaného zadosťučinenia jej vznikla a v čom táto spočíva.

8. Odvolateľ namieta aj úroky z omeškania argumentujúc, že právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vzniká konštitutívne až rozhodnutím súdu, preto žalovaný s jej zaplatením nemôže byť v omeškaní.

9. Žalobkyňa pre prípad, že odvolanie protistrany nebude odmietnuté ako oneskorene podané, vo vyjadrení k odvolaniu navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Ona ako spotrebiteľ v spore preukázala splnenie všetkých štyroch zákonných podmienok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, čo súd prvej inštancie aj konštatoval. Pod úspešným uplatnením porušenia práv alebo povinností v zmysle tohto ustanovenia treba pritom

rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práv alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve, čo v jej prípade je naplnené rozsudkom súdu sp. zn. 7C/110/2016. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby medzi stranami bol spor zo spotrebiteľskej zmluvy alebo aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, zákon nevyžaduje. K argumentácii odvolateľa o opaku, najmä pokiaľ ide o preukazovanie ujmy na strane spotrebiteľa, žalobkyňa zdôrazňuje, že súčasná právna úprava pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie nepredpokladá existenciu ujmy, ako to vyplýva aj z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Jediným kritériom posúdenia výšky finančného zadosťučinenia je primeranosť k porušeniu práv spotrebiteľa. Akcentuje na to, že ňou uplatnených 365,50 € predstavuje iba zlomok (20 %) toho, o čo žalovaný na jej úkor sa obohatil a o čo obohatiť sa ešte aj ďalej s úspechom sa snažil, nebyť súdnej ochrany a úspešného uplatnenia porušenia práv spotrebiteľa na súde. Vo vzťahu k porušeniu práv spotrebiteľa, k dlhotrvajúcemu procesu hájenia svojich práv, k ekonomickej a majetkovej neistote v dôsledku predchádzajúcich konaní súdom priznané finančné zadosťučinenie vo výške 365,50 € považuje preto za primerané. Poukazuje tiež aj na to, že súdy v obdobných konaniach s obdobným predmetom sporu spotrebiteľom ako primerané priznávajú pritom ďaleko vyššie finančné zadosťučinenie, v niektorých prípadoch dokonca totožné s výškou samotného bezdôvodného obohatenia alebo aj s výškou sumy proti spotrebiteľovi priznanej zrušeným rozhodcovským rozsudkom. Príkladom uvádza rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/53/2016, 6Co/104/2017, 7Co/23/2017, 19Co/30/2018, 7Co/49/2018 a 21Co/31/2018. Výška súdom v tejto veci priznaného finančného zadosťučinenia najmä v otázke jej primeranosti, tak je podporená aj rozhodovacou praxou.

10. Podľa žalobkyne uplatnenie jej práva (nároku) na súde v žiadnom prípade nie je zneužitím práva, ako sa to snaží podsúvať žalovaný. Výkonom tohto svojho práva žalobkyňa sa nesnaží úmyselne znevýhodniť druhú stranu, ani v rozpore so všeobecne zákonom chránenými záujmami spôsobiť jej ujmu. V prejednávanom prípade ide o prípad výkonu práva spotrebiteľa riadne podporený tak právnou úpravou, ako aj rozhodovacou praxou. Ten žiadnym spôsobom sa nesnaží získať neprimeranú výhodu, či spôsobiť ujmu žalovanému. Práve naopak, žalobkyňa je tá, ktorá sa domáha priznania nároku, ktorý jej vznikol v súlade s porušením jej práv ako spotrebiteľa zo strany žalovaného.

11. Odvolateľ, ktorého zástupcovi vyjadrenie žalobkyne bolo doručené 21.5.2021, nevyužil svoje zákonné právo a odvoláciu repliku k tomuto vyjadreniu protistrany nepodal. Žiadna zo strán ďalšie vyjadrenie vo veci neurobila.

12. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania a tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby nariadiť odvolacie pojednávanie preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné len sčasti (§34 a 355 a nasl. CSP o odvolaní).

13. Odvolanie žalovaného bolo urobené elektronickými prostriedkami a bolo doručené súdu v posledný deň odvolacej lehoty mimo pracovného času, čo vysvetľuje, prečo predmetné odvolanie je opatrené prezenčnou pečiatkou konajúceho súdu z nasledujúceho dňa. V zmysle §121 ods. 5 CSP odvolacia lehota v danom prípade je preto zachovaná.

14. Odvolací súd napadnutý rozsudok, až na výrok o príslušenstve predstavovaného úrokmi z omeškania, ako vecne správny potvrdil postupom podľa §387 ods. 1, 2 CSP, lebo súd prvej inštancie v tomto rozsahu vec správne právne posúdil, správne sa vysporiadal so zákonnými podmienkami pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni a vo veci aj správne rozhodol, pokiaľ žalobe o priznanie istiny v celom rozsahu vyhovel a aj odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave. Odvolací súd v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, ako to je uvedené zhora a v odôvodnení tohto svojho rozhodnutia preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti týchto dôvodov. Správnosť a zákonnosť dôvodov rozsudku (až na výrok o príslušenstve prisúdenej istiny) nie je spôsobilé spochybníť ani odvolanie žalovaného.

15. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 7.9.2022 o 9.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202/II. poschodie. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku od 8.8.2022 boli zverejnené na úradnej tabuli a tiež na webovej stránke odvolacieho súdu (§219 ods. 1 a 3 za použitia §378 ods. 1 CSP).

16. K vecne správnym, výstižným, zákonným a presvedčivým dôvodom napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd reagujúc na odvolacie námietky odvolateľa s týmito sa vysporiadať nasledovne.

17. V danom prípade otázka hmotnoprávneho vzťahu strán v podobe žalovaným vykonaného porušenia práva žalobkyne ako spotrebiteľa ustanoveného zákonom s cieľom ochrániť spotrebiteľa vyplývajúceho z úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami bola riešená a v prospech spotrebiteľa dňom 11.5.2018 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu právoplatne, nezmeniteľne a pre sporové strany preto záväzne (§228 ods. 1 CSP) vyriešená v súdnom spore sp. zn. 7C/110/2016, a to v prospech žalujúceho spotrebiteľa. V dôsledku toho vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, žalovanému týmto rozsudkom právoplatne bola uložená povinnosť žalobkyni vydať bezdôvodné obohatenie v rozsahu 1 827,50 € s úrokmi z omeškania 8,05 % p. a. od 8.2.2016 do zaplataenia. Z existencie tohto právoplatného rozsudku súdu v tzv. základnom konaní vyplýva otázka, ktorá pre správne rozhodnutie súdu v tu posudzovanej veci je podstatnou (rozhodujúcou), a treba sa ňou preto zaoberať. Touto otázkou je otázka prejudiciality spojená s týmto skorším súdnym rozhodnutím zakotvená v §194 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého v tu posudzovanej veci súd ako predbežnú otázku nemôže znova riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore strán, pričom vonkoncom nie je rozhodujúce (podstatné), či súd v právoplatne skončenom konaní uplatnený nárok (porušenie práva žalujúceho spotrebiteľa) právne posúdil prípadne nesprávne.

18. Súd prvej inštancie v tejto sporovej veci presne takto, a teda zákonne a správne postupoval, keď vychádzajúc z hypotézy právnej normy zakotvujúcej právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie (§3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.) od toho, kto za toto porušenie zodpovedá, o otázke porušenia práva spotrebiteľa nevykonával dokazovanie, ale jediným možným zákonom zodpovedajúcim spôsobom (§194 ods. 2 CSP) prihliadol na právoplatný rozsudok súdu o hmotnoprávnom vzťahu medzi tými istými stranami sporu v tzv. základnom konaní ako na rozsudok vydaný v súdnom konaní, v ktorom žalobkyňa ako spotrebiteľ úspešne uplatnila porušenie svojich práv ustanovených v zákone o ochrane spotrebiteľa.

19. Následne súd prvej inštancie správne aplikoval režim ustanovený v §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Účelom finančného zadosťučinenia je pritom dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách. Jediným predpokladom, ktoré citované zákonné ustanovenie vyžaduje, je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba pritom rozumieť, že súd v prospech spotrebiteľa judikuje konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zodpovednosti za škodu, bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015). Toto zákonné ustanovenie žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, ako sa toho dovoľáva odvolateľ, nevyžaduje. Zákon pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) dôkazné bremeno je na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie, či už výšky škody (ujmy), príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo dokonca spravidla nereálne. Neobstoja preto odvolacie námietky, ktorými odvolateľ sa dovoľáva toho, aby žalobkyňa preukázala, aká ujma v dôsledku porušenia jej práv spotrebiteľa jej vznikla.

20. Žalovaný ako veriteľ, ktorý v rámci svojej podnikateľskej činnosti ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver a v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov už aj v znení účinnom v čase uzavretia posudzovanej úverovej zmluvy (7.9.2011) bol tým subjektom, ktorý v dostatočnom časovom predstihu pred uzavretím zmluvy

o spotrebiteľskom úvere je povinný spotrebiteľovi poskytnúť určité zákonom ustanovené informácie (§4 ods. 1) v súlade s ním ponúkanými zmluvnými podmienkami alebo požiadavkami spotrebiteľa. Dodávateľ svoju činnosť realizuje teda na úrovni podporovanej jeho profesionálnymi skúsenosťami a vedomosťami z právnej oblasti, pričom jeho vyjednávacia pozícia vo väčšine prípadov je založená na tzv. formulárových zmluvách (predlohách), ktoré stanovujú podmienky zmluvy. Dodávateľ je teda tou stranou spotrebiteľského zmluvného vzťahu, ktorý určuje podmienky zmluvy pripravené vopred na formulárovej predlohe a sú určené pre vopred neurčený počet spotrebiteľov. On je teda tým subjektom, ktorý zodpovedá za to, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere mala zákonom v §9 ods. 2 ustanovené náležitosti (zákon č. 129/2010 Z. z.), a logicky jeho preto postihujú aj dôsledky porušenia týchto povinností ustanovené v §11 daného zákona.

21. Žalovaný v tomto spore preto jednoznačne účelovo sa bráni proti žalobe tvrdením, že nepozornosť, ľahostajnosť, či ľahkovážny prístup žalobkyne ako spotrebiteľa spôsobil, že žalobkyňa takúto pre ňu nevýhodnú zmluvu uzavrela. Žalobkyňa ako spotrebiteľ je slabšou stranou a dodávateľom jednostranne diktované zmluvné podmienky vo forme formulárovej zmluvy táto mohla ako celok buď len prijať alebo odmietnuť. Do znenia zmluvných obchodných podmienok žalobkyňa nemohla žiadnym spôsobom zasiahnuť, ako priemerný spotrebiteľ sa spoľahla na profesionálny prístup dodávateľa, že zmluva a zmluvné podmienky dodávateľom diktované vyhovujú zákonným požiadavkám.

22. Vzhľadom na to, že žalobkyňa ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnila porušenie svojich práv na ochranu pred bezdôvodným obohatením sa veriteľa na jej úkor, keď jej žalobe súd vo vzťahu k tomuto nároku v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal rozsudkom spotrebiteľovi vydať bezdôvodné obohatenie, žalobkyňa tak splnila jediný predpoklad, ktorý zákon č. 250/2007 Z. z. v ustanovení §3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie. Zákon pre úspešné uplatnenie tohto nároku nevyžaduje, aby spotrebiteľ preukazoval existenciu, či výšku vzniknutej ujmy. Súd prvej inštancie správne preto vec po právnej stránke posúdil, keď vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky neustanovuje. S poukazom na porušenie práva žalobkyne zo strany žalovaného, ktorého ochranu na súde žalobkyňa úspešne uplatnila, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné, pričom konanie žalobkyne, ktorá ako spotrebiteľ voči žalovanému ako dodávateľovi si uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie, nie je možné považovať ani za šikanózne, ktoré by bolo v rozpore so zákonom, či dobrými mravmi.

23. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nie je náhradou škody ani vydaním bezdôvodného obohatenia, ale je samostatným právnym inštitútom, ktorý má plniť sankčnú a zároveň aj odradzujúcu funkciu voči veriteľovi. Neobstojí preto ani obrana žalovaného, že žalobkyňa by už nemala mať nárok na primerané finančné zadosťučinenie, a to vzhľadom na to, že samotné porušenie povinnosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť podstatné náležitosti ustanovené v §9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. zákon sankcionuje tým, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

24. Vzhľadom na to, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je samostatným právnym inštitútom občianskeho práva, neobstoja odvolacie námietky žalovaného, ani pokiaľ nimi poukazuje a cituje z rozsudkov Najvyššieho súdu ČR pojednávajúcich či už o primeranom zadosťučinení pri nekalosúťažnom konaní (sp. zn. 32Cdo/139/2008) alebo o primeranom zadosťučinení pri náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním podľa §31a ods. 2 zákona č. 82/1998 Sb. (sp. zn. 30Cdo/1747/2014), nakoľko ide o celkom odlišné právne inštitúty.

25. Primerané finančné zadosťučinenie nie je len navrátením veci do stavu pred porušením práv spotrebiteľa, prípadne pred porušením povinnosti veriteľa a tento skôr má odradiť od koncipovania formulárových zmlúv obsahujúcich nekalé podmienky, neprimerane vysoké odplaty za poskytnutú službu a dodržiavanie ustanovení zákonov na ochranu spotrebiteľa, ak môže pôsobiť voči veriteľovi ako sankcia a ak ho určitým spôsobom bude brzdiť pred tým, aby v budúcnosti opakoval nekalé konanie, ak ho je možné priznať bez ohľadu na to, či veriteľ spotrebiteľovi už nahradil škodu, či mu už vydal bezdôvodné obohatenie, pretože podstatou tohto osobitného samostatného sankčného právneho inštitútu je práve to, aby voči veriteľovi mohol uplatniť svoj sankčný a zároveň aj preventívny účel.

26. Zavádzajúca je aj ďalšia odvolacia námietka žalovaného, ktorou tento vytýka, že odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahuje žiadne skutkové a právne závery nadväzujúce na vykonané dokazovanie, ktorým by sa preukázala dôvodnosť a výška súdom priznaného finančného zadosťučinenia

a že toto neobsahuje žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré súd prvej inštancie zvažoval, ako ich posúdil a na základe ktorých rozhodol. Súd prvej inštancie ako je uvedené zhora, v 19. - 21. odseku odôvodnenia napadnutého rozsudku podrobne, presvedčivo a jednoznačne odôvodnil, prečo žalobkyni vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie (právoplatný rozsudok konajúceho súdu vo veci sp. zn. 7Csp/10/2016) a zároveň odôvodnil aj to, z čoho vychádzal pri zvažovaní intenzity porušenia spotrebiteľských práv, čo potom sa odrazilo vo výške priznaného primeraného finančného zadosťučinenia. Je pritom vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu stanovil rozsah finančného zadosťučinenia. V prejednávanej veci súd prvej inštancie tak učinil a v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobne odôvodnil svoju úvahu o tom, na aké kritériá, hľadiská a okolnosti prihliadal pri stanovení primeranosti priznaného finančného zadosťučinenia a ako dospel k záveru, že povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne primeraná je suma 365,50 € ako 20 % zo sumy priznaného bezdôvodného obohatenia 1 820,50 €, pretože táto zodpovedá svojmu účelu, domnievajú sa, že žalobkyni ako spotrebiteľovi poskytuje satisfakciu a skôr odradí žalovaného ako dodávateľa (veriteľa) od porušovania práv spotrebiteľov. Takejto podrobne, presvedčivo a zreteľne odôvodnenej úvahe súdu nemožno nič vytknúť. Výška súdom takto priznaného finančného zadosťučinenia, ktorá má plniť funkciu účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany pre spotrebiteľa aj s poukazom na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu v obdobných veciach (od 200 €, cez 303,20 €, 450 € a 500 € až po 1 000 € v rozsudkoch Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/323/2019, 9Co/345/2019, 9Co/395/2019, 9Co/10/2021, 2CoCsp/51/2021, 6CoCsp/49/2021, 6CoCsp/68/2021, 9CoCsp/89/2019, 9Co/274/2019 alebo aj 1 500 € v rozsudku tohto súdu sp. zn. 9Co/114/2020), odvolaciemu súdu aj v tomto prípade sa javí ako primeraná tak vo vzťahu k porušeniu práva, ako aj k skutkovým okolnostiam prípadu a ako je vidieť, nijako nevybočuje ani z rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

27. Odvolacie námietky žalovaného naopak obstoja, pokiaľ tieto smerujú proti výroku o príslušenstve pohľadávky, a to z dôvodu, že žalobkyni nárok na úroky z omeškania z priznanej istiny 365,50 € titulom primeraného finančného zadosťučinenia nevznikol. Vychádzajúc zo znenia §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. primerané finančné zadosťučinenie môže totiž priznať len súd svojím rozsudkom v konaní, v ktorom spotrebiteľ sa domáha ochrany svojho práva proti jeho porušiteľovi. Do omeškania s jeho zaplatením žalovaný dodávateľ sa môže preto dostať najskôr až dňom nasledujúcim po dni, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, k čomu v danom prípade dôjde až doručením tohto rozsudku odvolacieho súdu stranám sporu. V zmysle §217 ods. 1, vety prvej CSP pre rozsudok je však rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, kedy žalovaný v omeškaní s platením príslušenstva z týchto dôvodov byť nemohol.

28. Z tohto dôvodu odvolací súd výrok o príslušenstve pohľadávky zmenil tak, že žalobu v vo výroku o úrokoch z omeškania ako bezdôvodnú v celom rozsahu zamietol.

29. Pretože odvolací súd sčasti zmenil napadnutý rozsudok, pričom ide o rozhodnutie, ktorým konanie sa končí, v zmysle §396 ods. 2 CSP rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. V danom prípade v zmysle §255 ods. 2 CSP postupoval pri tom tak, že vo veci len čiastočne úspešnej žalobkyni náhradu trov konania pomerne rozdelil, v dôsledku čoho tejto proti žalovanému priznal nárok na náhradu jej trov v rozsahu 81,60 %. Žalobkyňa v konaní uplatňovala nárok na peňažné plnenie celkovo vo výške 402,62 € (365,50 € istina + 37,12 € úroky z omeškania ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu). Úspech v spore mala v rozsahu 90,8 % (365,50 zo 402,62), úspechom žalovaného preto bolo zvyšných 9,2 % (100 - 90,8). Pomerný úspech žalovanej v spore preto je 81,60 % (90,8 - 9,2). Dôvody na aplikáciu §257 CSP v konaní tvrdené neboli a ich existenciu nezistil ani odvolací súd. O výške náhrady trov v zmysle §262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

30. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie je príпустné, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

S výnimkou prípadov ustanovených v §429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).